

#2 STORYTELLING & ORAL HISTORY

Inleidingen van:

- **Linda Malherbe** - [Verhalenhuis Belvédère Rotterdam](#);
- **Anton van Rensen** - [Historytelling](#)
- **Minka Bos** - [In mijn buurt - leren door ontmoeting](#)

Linda Malherbe

Lees [hier](#) meer over het ontstaan van het Verhalenhuis Belvédère Rotterdam.

Verhalenhuis Belvédère is een collectief van nieuwe (erfgoed)makers dat met hedendaagse vertelkunst bouwt aan een meer verbonden stad. Wie mensen en gemeenschappen zijn en wat ze beleven of beleefd hebben vormt de basis voor persoonlijke verhalen, die in verschillende (kunst)vormen worden verteld.

Verhalenhuis Belvédère wil door middel van kunst, cultuur en (persoonlijke) verhalen zo veel mogelijk mensen met elkaar en met de stad verbinden. We maken mensen, gemeenschappen en de veranderende stad zichtbaar voor elkaar en voor een breed publiek en dragen zo bij aan de culturele en maatschappelijke ontwikkeling van de stad.

De verhalen presenteren we in de vorm van (foto)tentoonstellingen, (luister)voorstellingen, (stads)ontdekkingstochten, inspiratieprogramma's, publicaties, evenementen én eet- en ontmoetprogramma's zoals de Volkskeuken. De vorm is telkens anders, de werkwijze hetzelfde: gastvrij, positief, persoonlijk en inspirerend. Op locatie én op de thuisbasis.

DOEL: Het geluk¹ van mensen bevorderen, en zo werken aan een meer betrokken stad en samenleving

Er zijn een aantal programmalijnen waar alle activiteiten binnen passen:

- **[Volkskeuken](#)** (PROEVEN)
- **[Tours](#)** (WANDELEN)
- **[Luistervoorstellingen \(podcasts/oral history\)](#)** (LUISTEREN)
- **[Tentoonstellingen](#)** (KIJKEN)
- **[VerhalenDepot](#)** (BELEVEN)
- **[Evenementen](#)** (BELEVEN)

Het Verhalenhuis Belvedere maakt het belang van verhalen vertellen duidelijk. Verhalen vertellen verbindt, biedt troost, biedt gezelligheid, biedt begrip. Het gaat ook over verhalen die betrekking hebben op grotere thema's waar verschillende groepen ervaring mee hebben.

¹ De twee belangrijkste bronnen die (langdurig) geluk bevorderen (Lyubomirsky 2007 / Desmet, TU Delft) :

- je talent / krachten ontwikkelen en inzetten voor een groter doel dan jezelf
- betekenis hebben, so

Linda ziet oral history als een aanvulling op geschreven geschiedenis.

Anton van Rensen

Zelfstandig historicus Anton van Rensen vertelt over het belang van het bewaren van archieven. Het is in zijn ogen een ethische verplichting om verhalen van cliënten te bewaren.

Ter snel worden dossiers weggegooid, simpel omdat ze in de weg staan en niemand er het belang van inziet. Maar die vernietiging ontnemt mensen de kans om achter hun eigen levensverhaal te komen. Met name slachtoffers.

Er zit dus een morele dimensie aan het bewaren van verhalen.

Verhalen vertellen heeft een waarde op zichzelf.

Het gaat om recht doen aan mensen, het gaat niet per se om de feiten. Feiten zijn niet per se belangrijk.

Minka Bos

Stichting In mijn Buurt – Leren door Ontmoeting staat voor leren door ontmoeting tussen jong en oud. Sinds 2012 koppelen wij leerlingen van basisschool, middelbare school en MBO aan ouderen met als doel begrip voor de ander te creëren, vooroordelen te doorbreken en het verhaal van de ander te leren kennen. Tijdens persoonlijke ontmoetingen in huiskamers interviewen de leerlingen in een klein groepje de oudere over een deel van de Nederlandse geschiedenis: het koloniale verleden, migratie of de Tweede Wereldoorlog. De leerlingen zijn door In mijn Buurt opgeleid als junior interviewers en worden middels speech coaching de nieuwe vertellers van de verhalen: zij treden als Erfgoeddragers op en spreken bij evenementen en herdenkingen.

Dit ontmoetingsonderwijs, waar inmiddels ruim duizenden leerlingen en ouderen aan deelnamen, is een nieuwe manier van leren. Niet de lesboeken staan centraal, maar het contact tussen verschillende generaties en de persoonlijke historie van mensen in de eigen buurt. Aan het eind van ieder programma kunnen leerlingen zich opgeven om officiële Erfgoeddrager te worden. De Erfgoeddragers volgen het buitenschoolse Erfgoeddragers programma van In mijn Buurt. Zij worden door de oudere gehuldigd, en beloven officieel het verhaal mee te nemen hun leven in en te blijven doorvertellen.

Oprichter Minka Bos wil een wereld creëren waar iedereen bij hoort. Door alle verhalen en mensen er een plek te geven, te horen en echt te 'zien' kan dit gebeuren. Ouderen en kinderen horen niet alleen het verhaal van de ander maar krijgen ook een nieuwe rol. De rol van verteller (de oudere) en de rol van doorverteller (het kind). Als wij een inclusieve samenleving willen creëren met elkaar, dan moeten we ook rollen creëren voor ons allen, daarmee laten we de ander zien: 'Jij doet er toe, jij hebt een positie van belang voor onze samenleving.' In mijn buurt gelooft dat het verhaal leren kennen van de ander en inleven in de ander bijdraagt aan sociale cohesie. Door met diverse groepen leerlingen te werken en ouderen met een zo breed mogelijk palet aan verhalen en ouders die komen luisteren bij de 'eindontmoetingen' brengt de aanpak alle doelgroepen in de samenleving samen. De verhalen worden verder gebracht door de verhalen collectie online en de jonge Erfgoeddragers: die ze blijven doorvertellen.

De kern van alles begint bij de ouderen in ons land en hun verhalen. De In mijn buurt-aanpak zet hen in hun kracht en vraagt ouderen hun verhalen te vertellen. Zij zijn de bron voor ontmoeting in het onderwijs, en voor doorvertellen door jong en door oud, voor het opbouwen van een verhalencollectie die wordt doorgegeven in de archieven, via tentoonstellingen, publicaties. Alles begint bij het onderwijs

Met onderwijs werken dient twee doelen: Het aanbieden van een methode die leerlingen een ervaring meegeeft die ze bij blijft en door zullen vertellen. En de methode Leren door Ontmoeting wil iedereen raken: in het onderwijs is dit bij uitstek mogelijk. Iedereen gaat door basis en middelbaar onderwijs heen, alle lagen van de bevolking, alle achtergronden.

Minka Bos ging in 2012 van start in haar eigen wijk, de Diamantbuurt in Amsterdam. Als journalist / maker ontwikkelde zij toen het allereerste project: Oorlog in mijn Buurt. Het was een antwoord op de vraag van het jongerenwerk in de buurt om de jongeren meer bij de lokale 4 mei herdenking te betrekken. De jongeren uit het allereerste project leiden nog altijd het lokale 4 mei Comité De Pijp.

Het gesprek ging vervolgens over de betekenis en omgang met 'geschiedenis'. Natuurlijk, geschiedenis heeft op zichzelf een waarde, maar geschiedenis is ook functioneel. Ze krijgt betekenis in de ontmoeting, in de interactie, in nieuwsgierigheid, in identiteitsvorming. Dus niet alleen in het erfgoed als zodanig, maar in de omgang ermee, in beleving, in de verhalen die er uit voortkomen en verteld worden.

